

פניני הדרך היומי

לקט פנינים יקרים ונחמדים על סדר הדרך היומי

שבת דף קז-קיג | פרשת חקת | גליון מס' 25

דף קח.

א"ל שמואל לקרנא כו' זיל תהי ליה אקנקניה- כתב הרש"ש (שבת דף קח.): נ"ל הא דל"א זיל בדיק להו כלישנא דהש"ס בכ"ד הוא משום דאומנתיה דקרנא הות דהוה תהי באמברא דחמרא כתובות (קה) לכן א"ל הואיל דאתה בקי בתהיית היין זיל תהי ג"כ ביינו דהיא התורה שנמשלה ליין. ובחדושי לס' נת"ע הרחבתי קצת בזה.

מיחייב משום עוקר דבר מגידולו- כתב בס' חשוקי חמד לדון האם יש קוצר בבעל חי שיניקתו רק מהקרקע והוא דתנן בכלאים (פ"ח משנה ה) ואדני השדה חיה, ר' יוסי אומר מטמאות באהל כאדם, וכתב הרע"ב שהיא חיה הגדילה בשדות וכמין חבל גדול יוצא מן הארץ שגדלה בו אותה חיה, ושמה ידוע והוא ידעוני הכתוב בתורה, ומחובר בטבורו באותו חבל היוצא מן הארץ וצורתו צורת אדם בפרצוף וידיים ורגלים ואין כל בריה רשאה לקרב אליו כי הוא הורג וטורף כל הקרב אליו, וכשרוצים לצוד אותו מורים בחצים בחבל עד שנפסק וצועק בקול מר, ומת מיד. ואליו רמוז באיוב (ה) "כי עם אבני השדה בריתך".

ויש להסתפק ההורג את 'אדני השדה' משום מה חייב, האם חייב רק משום נטילת נשמה, או שחייב גם משום קוצר, כמו כן יש להסתפק האם הקוצר שערו של 'אדני השדה' חייב משום קוצר, לדעת הרמב"ן הסבור שאין קוצר באדם משום שאינו גידולי קרקע, אבל אדני השדה שחיותם מן הקרקע, אולי יש בהם קוצר, [ואף על גב דאין כל בריה יכולה לגשת אליו, כשירה בו חץ של הרדמה וקצץ שערן]? תשובה. איתא בירושלמי (שבת פ"ז ה"ב) וכל שאתה מבדילו מחיותו חייב משום קוצר, ועיין במנחת חינוך (מוסך השבת מלאכת קוצר אות ב) דלש"ס זידן נחלקו בזה הרמב"ם והרשב"א, דלדעת

הרמב"ם אף לש"ס דילן יש בהורג חיה משום קוצר, והרשב"א כתב דהש"ס דילן פליג על הירושלמי, וכן בגוזז השערות עיין במנחת חינוך (מוסך השבת מלאכת גוזז אות ג) דהוא מחלוקת הרמב"ם והרמב"ן והרשב"א, דלדעת הרמב"ם הגוזז חיה, חייב שתיים, משום גוזז ומשום קוצר, והרמב"ן והרשב"א חולקים וסוברים דבעל חיה אינו גידולי קרקע, וא"כ יש להסתפק לדעת הרמב"ן והרשב"א, ההורגם או הגוזז שערם האם חייב משום קוצר, דהרי באדני השדה כל ינקותם הוא מהקרקע, והם ראויים לאכילה ואוכלים אותם, כמבואר במדרש תנחומא (הובא בפתשגן הכתב סימן טו), וצ"ע.

מהו לכתוב תפילין על גבי עור של דג טהור וכו' אי פסקא זוהמא מיני אי לא וכו'- הנה הרמב"ם (פ"א דתפילין הלכה י') כתב: ואין כותבין על גבי עור הדג הטהור מפני הזוהמא. שאין הזוהמא פוסקת בעיבודה עכ"ל. ובברכי יוסף לרבינו החיד"א זצ"ל (יו"ד סי' רע"א ס"א) הקשה. איך כותב כאן רבינו דאין הזוהמא פוסקת בעיבוד. ובגמ' הוא איבעי שלא נפשטה. וכתב שצריך לומר שהכוונה ברמב"ם היא שאין הזוהמא פוסקת בוודאות ע"י העיבוד ע"כ.

אמנם י"ל, דהמעין ברמב"ם שם בהלכה י"ד רואה שלגבי כתיבת תפילין על עור בהמה טמאה נקט הלשון דפסול בדיעבד ע"ש, וכאן נקט לשון של לכתחילה. א"כ נראה שאכן רבינו פסק רק לחומרא דאין כותבין על גבי עור הדג, אך לא פסל תפילין כאלו. ונשאר ספק כפי האיבעי בגמ' ודו"ק.

ובספר פאר המלך כתב עוד בזה. דלכאורה תמוה איך שייך להסתפק בזה אם פוסק הזוהמא ע"י עיבוד אם לאו, זהו דבר שבמציאות וכל אחד יכול לראות אם פסקא אם לאו, ולמה צריכין לחכות עד שיבא אליה ויאמר? אולם נראה דשפיר אנו רואין שאין הזוהמא פוסקת, אלא שאין אנו יודעין אם

כתב החתם סופר (שבת דף קמ:): 'מה שנראה לי שנולד לך זה מנהג חידושים יותר מדאי ... אכן ע"י החידושים בכל דף ועמוד עי"ז זוכר הכל ומילתא דתמיה מירכר דכירא, והנסיון מעיד לנו ע"ז ויודע אני בעצמי.'

כל המים כמקוה - כתב בהערות הגרי"ש אלישיב: אחד מחילוקי מקוה ממעיין הביא רש"י מהת"כ לענין זוחלין, דאין המקוה מטהר במימיו דרך זחילתן במקום קטפרס, ואילו מעיין מטהר בזוחלין וכו'. ובביאור הגר"א (ליו"ד הל' מקואות סי' ר"א ס"ק צ"א) אמר בזה דבר נפלא דהנה ביאר הריב"ש (סי' רצ"ב) דבזוחלין אין חיבור, דהרי"ז כהניצוק והקטפרס שאינן חיבור. וא"כ נמצא דכל שהמים זוחלין אין כאן שיעור של ארבעים סאה בב"א, שהרי אין בהם חיבור, ולכן בהכרח רק במעיין אתה יכול לטהר בזוחלין דהא במעיין קיי"ל שאי"צ שיעור ואף כ"ש מטהר בו, [רק דבעי שבמציאות יעלה בהן כל גופן], משא"כ במקוה שצריך בו שיעור דמ' סאה בב"א, לכן זוחלין פסוליין בו דאין כאן מ' סאה בב"א. (ועי' אמרי משה ריש סי' א').

דף קט:

ברזינא לזיבורא רביעאה לעקרבה - בשו"ת חוות יאיר (סימן רלד) כתב וז"ל: ואפילו רפואות טבעיות שזכרו רז"ל בש"ס בכמה דוכתי, הם רחוקים מן השכל ומן הסברא, ומצאתי מהם בפרק שמונה שרצים, שזכרו מי רגלים בני מ' יום ברזינא לזיבורא רביעא לעקרבה, וזה צ"ע איך נושא אחד יפעול שני הפכים, כי זיבורא ועקרבה הם שני הפכים כדרז"ל בפ"ק דחגיגה על רעות רבות וצרות. ובפ"ב דע"ז חמימא לעקרבה וקירי לזיבורא וחילופי סכנת' סוף דף כ"ח ע"ש בתוס', ואיך יתכן אחד בעצמו מלא כוס אחד יקרר החמימות, ואם ישתה עוד כוס ממנו יחמם הקרירות, ע"ש בגמ' דשבת ק"י ע"א על לגימה מורכבת מחטים וכרכום ומלח וכמון דקמיט מרפי ליה ודרפי מקמיט ליה. ואיך יתכן שיפעל גשם מורכב טבעי דבר והיפוכו.

ולעד"נ דאפשר לקיים דברי רז"ל, שאין כוונתם שאותן דברים יפעלו מצד עצמם לבד, רק ע"י תערובות דברים ההם במיני סמים ואבקת רוכל אחרים, וע"י אותן הסמים ותערובתן ובישולם יחד יכול להיות שישתנו פעולת הדברים שזכרו רז"ל מדבר להיפוכו, ומצאתי ראייה לזה מספר הקנון לאבן סינה. ובכה"ג ארז"ל בפרק אלו טריפות (חולין מ"ט ע"א) שריאה מאירה עינים, ומסיק שר"ל ע"י סמנין. ובלה"נ א"א להשתמש ברפואות שזכרו רז"ל, הן מצד העדר ידיעת פירוש המלות הם שמות העשבים דזכרו רז"ל, הן מצד העדר ידיעת כמותן ותשמישן, הן מצד דנשתנו הדורות והטבעיי' כמ"ש התוס' והפוסקים בכמה דוכתא לדינא גבי יולדת לתשעה אינה יולדת למקוטעין, וגבי חולבת בדין בכורה. ולענין בריאות גבי כוורא סמוך לסריא מעלי

זוהמא זו נחשבת לזוהמא. ובכן מה דמחמרין בספק לכתחילה אין הספק אי פסקא זוהמא אם לא, אלא אם מה דנשאר נחשב לזוהמא, או שמה שהיא זוהמא באמת נפסקת ומה שנשאר אף שנראה כזוהמא אינה כן באמת. ודו"ק ע"כ.

ודרך אגב ראוי לציין את חידושו הנפלא של הר"ן (מיוחסים) שכתב: אי פסקא זוהמא מיני' או לא. י"מ אי פסקא זוהמא מיני' לאחר עיבודו כמו שפסק מעור בהמה שאין ריחו הראשון ניכר בו, ולא נהיר בעיני דהא קא חזינן, והנכון כשבא נחש על חוה הטיל זוהמא עלי ועל כל בריות שבעולם ישראל שעמדו על הר סיני נפסקה זוהמא מהם ומן הבריות שהיו שם חוץ מדגים שלא היו שם ולהכי אצטריכי לאליהו להודיענו אי פסקא או לא.

ובשפת אמת כתב: אפשר דשאר בהמות וחיות נפסק זוהמתן ע"י שחיטה, וכן בנו"ט הואיל שיש במינם שחיטה, [וגם בעוף אפי' למ"ד אין שחיטה לעוף מה"ת, מ"מ נחירה בסימנים בעי כמ"ש התוס' בחולין (כ') ע"ש], משא"כ דגים דאין בהם שחיטה לכן לא פסקא זוהמתן.

דף קח:

יד לעין תיקצץ - בברכות דף ט' ע"ב איתא דכשמניח ידיו על עיניו מברך פוקח עורים, וכשנוטל ידיו מברך על נטילת ידים. והקשו המפרשים דלפני שנוטל ידיו, איך מניח ידיו על עיניו, הא אמרינן הכא דיד לעין תקצץ. ותי' המג"א (ס' מ"ו ס"ק א') והט"ז (שם שם) דאיירי במניח ידיו על עיניו דרך מפה או בגד. בט"ז (שם) תירץ עוד דסדר הברכות לא נאמרו שם בש"ס על הסדר. ובפרישה (ס"ק ב') תירץ דנוגע בעפעפי עיניו ולא בתוך בעין. ועוד תירץ דנוגע בכף ידו ולא באצבעותיו שבהם שורה עיקר רוח רעה. ובפרי חדש תירץ דהגירסא הנכונה בש"ס היא: כי פתח עיני לימא פוקח עורים.

דף קט:

אמר רב ששת גרגירא אפילו לדידי מעלי - וברש"י: דמאיר עינים אנא מעלי לי ע"כ. והגרע"א זצ"ל ציין לספר כתנות אור להגאון בעל פנים מאירות ז"ל (פר' נח) ושם כתב: נראה לי משום דאמרין במסכת יומא (יח, ב) גרגיר למה נקרא שמה אורות, שמאירת עינים, ואמר רב הונא המוציא גרגיר יאכלה ואם לאו (שאינן יכול לאוכלו) יעבירו על גבי עיניו. ולפי זה יובן דרב ששת היה סגי נהור, ולכך דייק אפילו לדידי נמי מעלי ע"כ.

עה"פ וישסף שמואל את אגג וגו', א"ר אבא כו' רבי יצחק אמר סרסו שנאמר וכו', ע"כ. והיכי עביד הכי הא אסרינן הכא סירוס, ואף כלב אסור לסרס, וכדאי בחגיגה י"ד ב', (כדהביאו כאן בתוס'). ואולי כיון דגברא קטילא הוא, ליתא ביה להאיסור, וצ"ע.

ואחר חיפוש מצאתי שכבר עמד החזקוני ויקרא פרק כב בשאלה זו וכתב: וא"ת למאן דאמר וישסף שמואל את אגג שסרסו הרי כתיב ובארצכם לא תעשו אלא י"ל הוראת שעה היתה כמו שמצינו בשמואל עצמו שהקריב עולה נקבה, וגם הוא לא היה כהן והקריב, וגדעון כמו כן ואלהיו כמו כן שהקריב בהר הכרמל וכבר באו לירושלים ונאסרו הבמות.

עוד ראה ברמב"ם (הלכות איסורי ביאה פרק טז הלכה יב) שכתב: המשקה עיקרין לאדם או לשאר מינים כדי לסרסו ה"ז אסור ואין לוקין עליו, ואשה מותרת לשתות עיקרין כדי לסרסה עד שלא תלד, הרי שכפה את האדם ושסה בו כלב או שאר חיות עד שעשאוהו כרות שפכה או שהושיבו במים או בשלג עד שביטל ממנו איברי תשמיש אינו לוקה עד שיסרס בידו וראוי להכותו מכת מרדות. וכתב שם הגר"ח"ק בס' קרית מלך: הרי שכפה (ובדפו"י שכפת, רד"ש) את האדם כו', ע"י פס"ר פי"ב סי' י"ג גבי אגג שסירסו וצ"ע ואולי כה"ג הי' או ע"פ הדיבור.

הרוצה שיסרס תרנגולת יטול כרבלתו וכו' - כתב הגאון האדר"ת זצ"ל בספרו עובר אורח (אות כד): כן היה לפניו (הרב ר' בנימין שימאנאוויץ מקישאק שיחיה) שאלה שנדרסה תרנגולת בכרבלתה ע"י חתול והתירה, וכן אמרתי גם אני בפשיטות דלא שייך כלל לאסור מפני חשש המוח, זה הוא חומרת הרוקח, (שהובא בב"י יו"ד סי' נ"ז) דהיינו רק שנדרסה על ראשה, משא"כ בכרבלתה מקום שאין שם חשש טריפות, וכן משמע שאין צריך רק עד אטמא ולא עד בכלל, אם לא במקום צומת הגידין.

ועיין שבת [קי, ב] הרוצה לסרס תרנגול יטול כרבלתו והוא מסתרס מאליו, ואוקמינן משום רמות רוחא דנקיטא ליה, אבל לא ששייך בזה שמץ טריפות ואיסור. ואמר שכן הורה זקן הרב ר' יצחק אלחנן ז"ל כנראה פשוט.

אך הרב רבי יצחק [יעקב רבינוביץ, המכונה ר' איצלה מפוניבז'] שיחיה [מח"ס זכר יצחק] שהיה אז בסלאבאדקע (וכעת הגאון אב"ד קהילת פאניוועז') והדיין צדק הרב ר' שבת ע"פ הורו בפשיטות לאיסור.

ושלחו לשאול להרב ר' יצחק אלחנן והשיב לשד"ר דאף אם הוא מותר, אך כיון שיצא ממנו לאיסור יהא אסור [שכבר נפסקה ההלכה]. ע"כ. [ובדרך אגב

כמ"ש התוס' ספ"ק דמ"ק בכלל רפואות דש"ס, וכתבו דנשתנו הרפואות. ומ"מ צ"ע דנהי די"ל דנשתנה מכח זירדה חולשה לעולם וכח אנשים מתמעט והולך, מ"מ בענין שאין לומר סברא זו מהיכי תתי ישתנה.

וגם בדבר חולשת כח בני אדם, שאלתי פי רופא מומחה ולמדן מופלג אשר הרצותי דבריי אליו איך יכתבו ספרי רפואות הישני רפואות מורכבות במדה ובמשקל, לדורות תשי כח הללו. והשיב לי כי באמת לרופא מומחה ומובהק חרפה היא וקלון לעשות כך, ומ"מ אין כאן קושיא, כי בערך חולשת מקבל הרפואה מכחו, כך חולשת כח העשבים והשרשים והפרחים ובע"ח והדומים וסגולתן, כי האדם ניזון וחי מהם, וכח עולם הקטן נתלה בגדול. ע"כ.

דף קי.

מאי תקנתה תשמש קמיה - כתב החיד"א בספרו פתח עינים: אפשר דהטעם דכיון דתחילת קלקולו היה שראה אדם וחוה עוסקין בדרך ארץ ונתאוה ופתה לחוה והוה מאי דהוה לכך מסתפי עתה ופורש ואיכא דאמרי סבר דכיון דנכשל בזה אדרבה כ"ש דתקיף ליה יצריה ודוק.

מהו לשתות מי רגלים בשבת וכו' - כתב החיד"א בספרו הנ"ל: מוכח דבחול שרי לשתותם לרפואה לחולה שאין בו סכנה ואפילו לסיבה כל דהו וכ"כ הרב קרבן נתנאל דמשמע דשרי לחולה שאין בו סכנה וכן כתב הרב פר"ח סי' פ"א כמ"ש דבסיבה כל דהו שרי ומ"ש הרב קרבן נתנאל דהוא נהר ששמו מי רגלים לא נהירא. ובזמן הדבר דאמרו משם הרמב"ם לשתות מי רגלים בכל יום וינצל ובדוק ומנוסה נראה פשוט דמותר לשתותם גם בשבת.

ויש להוסיף נמי דבשו"ע יו"ד (סי' פ"א סעיף א') נפסק: חלב בהמה וחיה טמאה או טריפה וצירה ומי רגליה אסורים כבשרה. ויש מי שמתיר במי רגליה. אבל מי רגלים באדם לדברי הכל מותרים. ומקור הדברים דמי רגלים דאדם שרי. הוא במרדכי בסוגיין (סי' שפ"ג) דמדקא מבעיא לי אי בשבת שרי לרפואה, מכלל דבחול שרי. וע"כ לא איירי בחולה שיי"ב סכנה, דא"כ פשיטא דשרי. וכתב שם הש"ך (ס"ק ג') דלכתחילה יש להחמיר משום איסור דבל תשקצו.

דף קי:

מנין לסירוס באדם שהוא אסור - ראיתי הערה נפלאה שהעיר בהערות הגר"ש אלישיב וז"ל: קשיא לי, במדרש שמואל (שוחר טוב, סו"פ י"ח) איתא

דאמר כל ישראל בני מלכים הם, וצ"ב דהא במציאות אין הדרך לכל אדם בו, וקיים שפיר החשש דליתחזיא כיוהרא ושלף ליה.

והביאור הוא, דלר"ש האי דכל ישראל בני מלכים הם, היא הבנה מעשית בכל אדם מישראל, שהאדם הישראלי חי באמת בהבנה ובהרגשה זו דבן מלך הוא, ובלובש דבר שרגילין בו בני מלכים ליכא לחשש שיסיר מחמת שאינו מתאים לו דשפיר מתאים לו שחושב עצמו לבן מלך (ולשון רש"י שם בדס"ז, בני מלכים - הלכך לעני נמי חזיא ולא גנותא דידיה וכו' והיינו שבאמת משנה זה למציאות דתו לית ביה גנותא). והכא נמי גבי סיכת שמן ורד כבר משתייך הוא מחמת כן לסיכת שמן ורד אף לתענוג, ואף על גב שלמעשה אין רגיל בכך אבל כד עביד לה שפיר יש לראות במעשה זה סיכת תענוג ולא סיכת רפואה, שהרי בבני מלכים סיכה זו לתענוג היא, והרי גם האדם הישראלי רואים אותו בן מלך.

דף קיב.

אביי הוה קאי קמיה דרב יוסף איפסיק ליה רצועה וכו' א"ל שבקיה-וברש"י שבקיה במקום שנפל מרגלך ולא תטלנו בידך להצניעו.

כתב החזון איש (או"ח הל' שבת ס"י מז אות יב), דכי היכי דבטלטול גמור אין חילוק אם מטלטל ביד או בשאר אבריו, וכדאמרי' בגמרא כאן דאסור לטלטל המנעל על גבי רגלו, הכי נמי לענין טלטול מן הצד אין לחלק בין יד לשאר אבר, ואין היתר כלל לטלטל מוקצה בדחיפת הרגל לצורך המוקצה, ודלא כהמשנה ברורה (סי' שח ס"ק יג).

ובמנחת שלמה להגרש"ז אויערבאך זצ"ל (ח"א סי' יד אות ב) כתב להוכיח דמותר לטלטל מוקצה ברגליו ובשאר אברים, וכתב דמה שהביא החזון איש מהגמרא בשבת לטלטל מנעל קרוע על גבי רגלו, י"ל דשאני מנעל שכן דרך טלטולו, כמו שאסור לטלטל מוקצה בכיסו או על גבו.

וגם י"ל דכונת הגמרא שם מפני שצריך לטלטל את המנעל בידיים להדק בו את הגמי, וכמו שכתב שם רש"י ולא תטלנו בידך, עיין שם בר"ן ובמאירי. עיין שם.

««««»»»»

נציין דביבמות דף עה. איתא: אמר ר' ישמעאל בנו של ריב"ב כו' כל שאין לו אלא ביצה אחת אינו אלא סריס חמה וכשר. וביאר רבינו חיים מצאנז זצ"ל בשו"ת דברי חיים (ח"א אה"ע סי' י"א) ואסברה לן היטב שיטת ריב"ב, דהנה בשבת (ק"י ע"ב) איתא א"ר יוחנן הרוצה שיסתרס תרנגול, יטול כרבלתו ומסתרס מאליו, ע"ש בהו"א של הגמ' דס"ל דמסתרס בפועל שאינו מוליד, והא פשיטא דאין כח ההולדה תלוי בכרבלתו, רק ע"י נטילת כרבלתו זה הסיבה הגורמת שיבטל כח ההולדה. וה"נ ס"ל לריב"ב לגבי ביצה אחת דבס' אגרת בקורת [קונטרס בענין פצוע דכא, להג' יעב"ץ ז"ל] כתב שאם יש לו ביצה אחת הרי ביצה זו כוחו רב ביותר, א"כ מה שניטל ממנו כח ההולדה בודאי היא סיבה אחרת שבנטילת ביצה אחת גרמה לו שיתבטל כל ההולדה, אבל לא משום חסרון אבר זו נתבטל כח ההולדה, ולכן ס"ל לריב"ב דאין זה אלא סריס חמה ולא סריס בידי אדם ע"ש].

דף קיא.

בני מלכים סכין על גבי מכותיהן שמן וורד - בשו"ת חכם צבי (סימן צ"ב) הוכיח להתיר לכהנים הנושאים כפיהם בשבת או ביום טוב לרחוץ ידיהם במים שנתנו בהם מי ורדים, אף שמולידים ריח בידיהם, ממה דאמרינן בני מלכים סכין שמן ורד על מכותיהם בשבת, שכן דרכם לסוך בחול, וכן נפסק בטור ושו"ע (סימן שכ"ז), שאע"פ שאין אדם רשאי לסוך מכתו בשמן ורד בשבת, מפני שדמיו יקרים, וניכר שאינו עושה כן אלא לרפואה, בכל זאת במקום שמצוי בו שמן ורד בשפע, ודרך בני אדם לסוך ממנו בלא צורך רפואה, מותר אף בשבת. ומבואר שלא חששו בזה משום איסור הולדת ריח בבשר האדם. וכן העלה בשו"ת שאילת יעב"ץ (סימן מ"ב).

ר' שמעון אומר כל ישראל בני מלכים הם - כתב בס' הערות הגרי"ש אלישיב: צ"ב דהא למעשה אין הדרך שמשתמש בו בחול לסיכה שאינה לרפואה, שדמיו יקרים ואינו מצוי, וא"כ מוכחא מילתא דלרפואה. וכיו"ב צ"ע לעיל פ' אשה (ס"ז א') דמפ' למשנה דתני "ובני מלכים בזגין וכל אדם אלא שדברו חכמים בהוה" מאן תנא א"ר אושעיא ר"ש היא

גליון זה יוצא לאור ע"י שיעור הדף היומי בביהמ"ד אהל תורה רח' הרב יוסף קארו 4 ביתר.

מידי ערב נמסר שיעור בצורה רהוטה ובהירה בשעה 7.00 בערב - שמעו ותחי נפשכם.

כמו"כ מתקיים שיעור 'למשכמי קום' לאחר הנה"ח בביהמ"ד 'תורת משה מציון' רח' החוזה פינת דרכי איש, ו'למאחרי שבת' בביהמ"ד אהל יששכר רח' המגיד ממועזריטש 144 בשעה 10.35 בערב.

ניתן לקבל גליון זה ע"י בקשה למייל: K0504166339@gmail.com

בכתובת זו ניתן לקבל גם את הגליון היוצא ע"י 'בית מדרש גבוה לכהנים' ללימוד הלכות עבודת ביהמ"ק. לתרומות עבור 'בית מדרש גבוה לכהנים' פנו לטל 0504166339 או דרך מכשירי נדרים.